

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФІНАНСІВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

I Всеукраїнська науково-практична конференція,
присвячена 55-річчю кафедри
фінансів і банківської справи

27 КВІТНЯ 2023 Р.

М. ВІННИЦЯ, УКРАЇНА

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова оргкомітету	ЮРЧИШЕНА Людмила Вікторівна, кандидат економічних наук, доцент, в. о. завідувача кафедри фінансів і банківської справи.
Заступник голови комітету	ПОЛЩУК Наталія Володимирівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів і банківської справи.
Відповідальний секретар оргкомітету	КОЗЛОВ Вадим Петрович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи.
Члени організаційного комітету:	ОРЕХОВА Тетяна Вікторівна, доктор економічних наук, професор, декан економічного факультету. ДОРОНІНА Ольга Анатоліївна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту та поведінкової економіки. САМОРОДОВ Борис Вадимович, доктор економічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. КРУПКА Михайло Іванович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, грошового обігу та кредиту Львівського національного університету імені Івана Франка. СЛАТВІНСЬКА Марина Олександрівна, доктор економічних наук, професор, в. о. завідувача кафедри фінансів Одеського національного економічного університету. ПАНУХНИК Олена Віталіївна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки і фінансів Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя. ВОЛКОВА Неля Іванівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи. ВОЛКОВА Валерія Валеріївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи. МАТВІЙЧУК Вікторія Іванівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи.

А 437 Збірник матеріалів I Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 55-річчю кафедри фінансів і банківської справи «Актуальні проблеми розвитку фінансів в умовах цифровізації економіки України». Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2023. 182 с.

У збірнику розміщені тези доповідей з актуальних проблем розвитку фінансів в умовах цифровізації економіки України, що включають проблеми дослідження щодо: особливостей фінансових відносин в умовах воєнного стану; актуальних питань теорії й практики фінансів, банківської справи та страхування в умовах цифрового розвитку суспільства; розвитку фінансового ринку в умовах цифровізації економіки; інноваційних векторів розвитку банківської системи; державних фінансів і податків повоєнного суспільства.

Наведені у збірнику тези доповідей будуть корисними для наукових співробітників, викладачів закладів вищої освіти, практиків, аспірантів, докторантів, здобувачів вищої освіти.

УДК 336:[330.341.1:004](477)(063)

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	8
<i>Zhytar M. O.</i> KEY STAGES OF UKRAINE'S ECONOMIC RECOVERY PLAN IN THE POST-WAR PERIOD	8
<i>Laktionova O. A., Karpova T. S.</i> MODERN TRENDS IN THE FUNCTIONING OF THE DOMESTIC BANKING SYSTEM DURING THE WARTIME PERIOD	10
<i>Matushevskiy O. V.</i> THE STATE OF FINANCIAL SECURITY OF BUSINESS ENTITIES IN THE CONTEXT OF DIGITALISATION	13
<i>Волкова Н. І., Шпунярьська Т. І.</i> АНАЛІЗ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЮ БАНКІВ УКРАЇНИ	16
<i>Темник В. Ю.</i> ВИЗНАЧЕННЯ ЗАГРОЗ ФІНАНСОВІЙ БЕЗПЕЦІ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	19
<i>Волкова Н. І., Дудар В. М.</i> ВПЛИВ УМОВ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ НА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ БАНКУ	21
<i>Горінний М. Л., Гривківська О. В.</i> ДЕРЖАВНА ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	23
<i>Кульчицький М. І., Коваленко С. В.</i> ЗРОСТАННЯ ЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ В УМОВАХ ЕКОНОМІКИ ВОЄННОГО СТАНУ	26
<i>Юрчишена Л. В., Побережна А. Р.</i> ІНСТРУМЕНТИ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ	29
<i>Юрчишена Л. В., Карпов Д. О.</i> КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ВАРТОСТІ КАПІТАЛУ	32
<i>Нікітін А. В.</i> КРЕДИТУВАННЯ БАНКАМИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В ЕКСТРЕМАЛЬНИЙ ПЕРІОД	34
<i>Слатвінська М. О.</i> МИТНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ ВОЄННОГО СТАНУ	37
<i>Крупка М. І., Руцишин М. О.</i> НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙНИ	40
<i>Волкова Н. І., Довгань Р. С.</i> ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	43
<i>Поліщук Н. В., Мацідон В. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	46

Волкова Н. І.
канд. екон. наук, доцент
кафедри фінансів і банківської справи
ДонНУ імені Василя Стуса

Довгань Р. С.
магістрант
ОП «Фінанси, банківська справа та страхування»
ДонНУ імені Василя Стуса

ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Вступ. Умови воєнного стану впливають на фінансові результати комерційного банку через збільшення ризиків, зменшення ліквідності та обмеження доступу до ресурсів. Тому важливо розробити адаптивні стратегії фінансового аналізу комерційних банків в умовах воєнного стану, що дають змогу вчасно виявляти й аналізувати зміни у фінансовому стані банку та приймати ефективні управлінські рішення. Ефективні методи фінансового аналізу в умовах воєнного стану можуть бути використані для забезпечення стабільності та збереження фінансової надійності комерційного банку у складних умовах.

Дослідженням зазначеної проблеми займалися науковці О. М. Соколовська, Ю. О. Жовтобрюх, О. В. Яковлева, Т. О. Кравченко, О. М. Шкраб'юк. О. М. Соколовська у своїх працях провела аналіз стану фінансової діяльності комерційного банку в умовах воєнного стану, визначила особливості фінансових результатів. Роботи Ю. О. Жовтобрюх та О. М. Шкраб'юк присвячені дослідженню особливостей фінансового аналізу комерційних банків в умовах воєнного стану.

Метою дослідження є визначення основних методів та підходів до фінансового аналізу діяльності комерційного банку в умовах воєнного стану, а також виявлення особливостей фінансових результатів банку за таких умов, що дають змогу забезпечити ефективне управління фінансовими ресурсами банку в умовах загроз та ризиків воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. Сучасний політичний стан, крім економічних та соціальних факторів, що базуються на психологічних підходах до клієнтської бази, аналізу багатфакторних моделей, є обов'язковим фактором впливу на управління фінансовими ресурсами. Управління фінансовими результатами банку в умовах воєнного стану вимагає особливої уваги до методологічних засад управління ризиками та стратегій діяльності. Для визначення фінансових результатів комерційного банку можна використовувати різні показники. Основні з них:

1. Прибуток або збиток: показує чистий дохід, отриманий внаслідок діяльності банку за певний період.
2. Рентабельність активів (ROA): вказує, яку частину від доходів становлять прибутки на кожен одиницю активів.

3. Рентабельність власного капіталу (ROE): вказує, яку частину прибутків отримано на кожну одиницю власного капіталу.

4. Відношення кредитів до депозитів: вказує, яка частка кредитів банку фінансується з депозитів клієнтів.

5. Відношення капіталу до активів: вказує, яка частка активів банку фінансується з власних коштів [1].

Рентабельність активів (ROA) та рентабельність власного капіталу (ROE) є важливими фінансовими показниками, що впливають на структуру комерційного банку в умовах воєнного стану. Висока рентабельність активів та власного капіталу може свідчити про успішність фінансової діяльності банку, що забезпечує змогу залучення додаткового капіталу для подальшого розвитку [2].

Також для прикладу розгляду основної сутності та впливу показників можна зазначити статистичні дані чистого прибутку для комерційних банків США, що наведено на рис. 1.

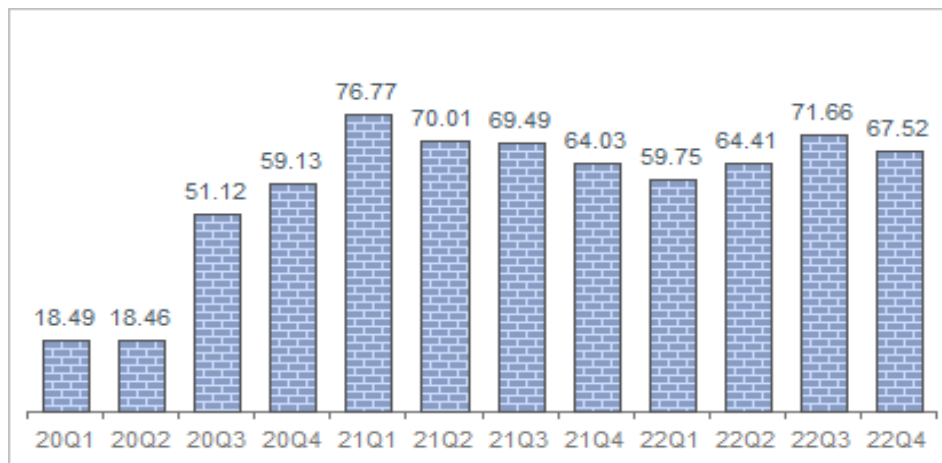

Рисунок 1 – Чистий прибуток комерційних банків США в умовах кризових явищ на ринку

Джерело: побудовано на основі [3]

За даними з рисунку визначено структуру зрушення, основного відношення прибутку до впливу факторів на ринку в умовах нестабільної та кризової ситуації, що може виникати на ринку. В Україні станом на березень 2023 року прибуток українських банків у січні–лютому 2023 року становить 21,5 млрд грн, що в 2,2 рази більше, ніж за аналогічний період 2022 року (9,9 млрд грн), що зазначено на рисунку 2.

За наведеними даними з рисунку доходи банків на початку 2023 року зросли на 33 % – до 65,8 млрд грн, а витрати – на 12 %, до 44,3 млрд грн. Водночас комісійний дохід зріс удвічі – до 15,582 млрд грн. Водночас результат від переоцінки та операцій купівлі–продажу зріс у 2,4 рази – до 4,649 млрд грн проти 1,9 млрд грн за аналогічний період попереднього року [4].

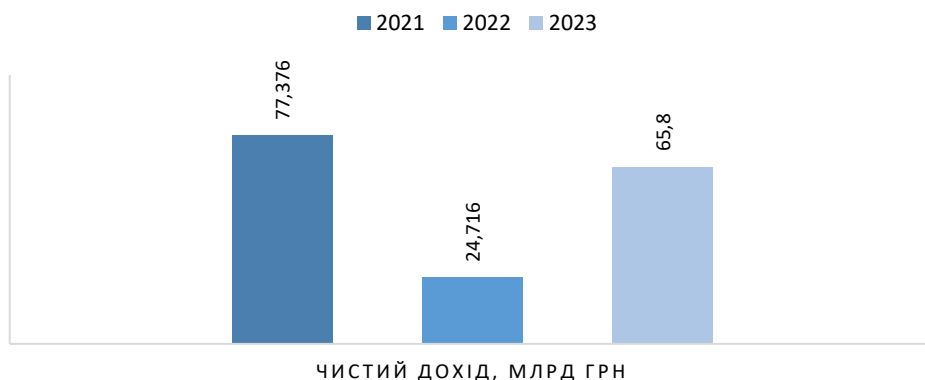

Рисунок 2 – Чистий дохід комерційних банків

Джерело: побудовано на основі [4]

Необхідно враховувати, що умови воєнного стану можуть значно вплинути на стан економіки країни та банківської системи загалом. Тому порівняння даних за звичайних умов із даними за період воєнного стану може бути некоректним. Також зазначимо, що структура заробітку комерційних банків може змінюватись в умовах воєнного стану. Наприклад, зниження процентних ставок на ринку, погіршення якості кредитного портфеля та зменшення кількості операцій із нерухомістю можуть призвести до зменшення основних джерел доходів банку.

Отже, умови воєнного стану можуть вплинути на структуру комерційного банку через його чистий прибуток. Оскільки воєнний стан може призвести до економічної нестабільності, зниження споживчого попиту та зростання ризиків, банки можуть зазнати значного зменшення свого прибутку.

Висновки. З урахуванням поточної ситуації фінансовий аналіз комерційних банків стає більш складним та вимагає застосування адаптивних стратегій. Це посилює значення ефективних методів фінансового аналізу, які дають змогу вчасно виявляти та аналізувати зміни у фінансовому стані банку та приймати ефективні управлінські рішення. У цих умовах важливо забезпечувати стабільність і збереження фінансової надійності комерційного банку, що допомагає зменшувати вплив ризиків, збільшувати ліквідність та підвищувати доступ до ресурсів. Отже, ефективний фінансовий аналіз в умовах воєнного стану є важливим для успішної діяльності комерційного банку та забезпечення стабільності його фінансових результатів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Соколовська О. М. Фінансовий аналіз діяльності комерційного банку в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. 2020. С. 194–201.
2. Яковлева О. В. Методи фінансового аналізу в умовах воєнного стану. *Економіка: реалії часу*. 2022. С. 92–99.
3. Сервіс статистики фінансової та банківської діяльності BankRegData, за 2022 рік. URL: <https://www.bankregdata.com/allIEmet.asp?met=ROA&den=aa>